

NICOLAE MISCHIE, *VASILE LASCĂR REFORMATOR ÎN ADMINISTRAȚIA DE STAT*, CLUJ-NAPOCA, EDITURA "CLUSIUM", 2000, 264 P.

În "peisajul" istoriografic actual, recent au văzut lumina tiparului la editura "Clusium" din Cluj-Napoca, două lucrări de mare valoare istorică și documentară semnate de prof.dr. Nicolae Mischie, respectiv: **Grigore Iunian și epoca sa** și **Vasile Lascăr reformator în administrația de stat**.

Dacă prima lucrare ne oferă informații detaliate despre cel care a fost Grigore Iunian, personalitate importantă a vieții politice și a baroului românesc din prima jumătate a secolului XX, membru marcant al Partidului Țărănesc, apoi al P.N.Ț., fondator și președinte al Partidului Radical Țărănesc, membru al Parlamentului României în toate legislaturile dintre 1914-1937, ministru în două guverne în 1927-1929, cea de-a doua lucrare apărută sub aceeași semnătură are menirea de a ne prezenta date importante despre rolul pe care l-a avut Vasile Lascăr, alături de alți oameni politici ai vremii, la înfăptuirea României moderne.

Lui Vasile Lascăr și altor mari oameni politici ai celei de-a doua jurnătăți a sec. XIX și începutului sec. XX le-a revenit sarcina să înfăptuiască măsuri care să ridice potențialul economic, să dezvolte sistemul transporturilor, să creeze și să consolideze sistemul financiar-bancar, să îmbunătățească și să organizeze administrația de stat, să reglementeze, prin legi, domenii de activitate, dar să și creeze instituții, organe și organizații care să înfăptuiască noile cerințe ale statului modern.

România modernă a cunoscut profunde transformări și în sistemul vieții politice, al celei parlamentare, precum și în domeniul învățământului, culturii, armatei și alte domenii de activitate la care și-a adus o contribuție importantă și Vasile Lascăr.

Lucrarea **Vasile Lascăr reformator în administrația de stat**, prefățată de dr. Vasile Arimia, este structurată în trei mari capitole: I. *Familia, copilăria și activitatea lui Vasile Lascăr*; II. *Activitatea lui Vasile Lascăr ca parlamentar și ministru*; III. *Preocupări pentru probleme ale administrației de stat*, urmate de *Concluzii* și apoi de două "grupaje" intitulate: *Din gândirea lui Vasile Lascăr* (p. 133-144) și *Discursuri* (p. 145-261).

Născut dintr-o familie de boieri din Gorj și crescut sub influența ideilor revoluției de la 1848, Vasile Lascăr a fost una dintre personalitățile care și-au adus o contribuție importantă la procesul de modernizare a statului român.

După o temeinică pregătire intelectuală în țară și străinătate, după ce a ocupat unele funcții pe plan local, din 1883 se implică în viața politică a țării.

În anul 1883 a fost ales deputat, apoi reales în 1888, iar în 1905-1907 senator. Calitatea de parlamentar i-a oferit prilejul să participe activ la dezbaterile din Parlament și să-și exprime punctul de vedere al partidului ce se afla la guvernare și al cărui membru activ era (PNL).

Vasile Lascăr a fost raportor și coraportor la unele proiecte de legi, între care amintim: Legea privind reforma administrativă, Legea județeană; Legea comunală; Legea consiliilor comunale și a unor legi financiare. Un aport important l-a adus în procesul descentralizării și autonomiei administrative. De asemenea în cadrul Parlamentului a militat pentru libertatea presei, evidențiind contribuția acesteia la dezvoltarea societății.

În același timp, în prima legislatură de deputat, Vasile Lascăr a făcut parte din comisia pentru redactarea proiectului de revizuire a legii electorale. El preciza că "Legea cea mai bună nu este aceea care este mai conformă cu rațiunea omenească; legea cea mai bună este aceea care dă rezultatele cele mai bune, care corespunde scopului pentru care este făcută..." Deci, V. Lascăr cerea ca să se mențină baza legii electorale, care cheamă pe toți românii a lua parte la cărmuirea

afacerilor publice în mod inegal, fiecare om să ia parte la conducerea afacerilor țării, dar fiecare în raport cu *capacitatea sa politică*.

În calitate de ministru de interne (1896-1897; 1902-1904), V. Lascăr a încercat să rezolve, prin două legi organice, probleme deosebite ale administrației țării: problemele de poliție și problemele administrației locale, motiv pentru care este recunoscut ca mare reformator.

Potrivit proiectului de lege inițiat de V. Lascăr, poliția trebuia complet reformată, stabilind un nou mod de recrutare, încadrare și promovare a cadrelor, asigurând în același timp stabilitatea polițiștilor și viitorul familiilor lor.

Referitor la reforma administrației comunale, autorul legii preciza că administrația locală suferea atât din cauza lipsei unor oameni competenți, cât și din cauza condițiilor materiale insuficiente, motiv pentru care trebuia îmbunătățită.

În plan politic Vasile Lascăr a urmat linia impusă de liberali de marcă, cum au fost I.C. Brătianu, M. Kogălniceanu, Dimitrie Brătianu, C.A. Rosetti și alții, care studiau nevoile țării, în baza cărora stabileau programul de activitate, pentru a îndeplini întocmai ceea ce au promis în opoziție, pentru a *“arăta astfel că suntem în stare să ducem mai departe opera începută de predecesorii noștri, ca să avem dreptul de a cere puterea”*. Deși nu a avut funcții în partid, el a militat permanent pentru unirea partidului liberal, pentru respectarea și aplicarea programului partidului, pentru aplanarea conflictelor dintre diferite grupări, fracțiuni și dizidenți.

Calitatea de orator de înaltă a lui V. Lascăr se observă clar studiind cele două anexe ale lucrării: *Din gândirea lui Vasile Lascăr* și *Discursuri*, din care reiese clar cunoașterea problemelor cu care se confrunta țara, respectul pentru oamenii cinstiți și demni, interesul pentru promovarea unui stat democratic în România și pentru apărarea drepturilor cetățenilor în slujba cărora lucra.

Vasile Lascăr a trăit doar 55 de ani, dar i-a trăit din plin, contribuind substanțial la îmbunătățirea vieții politice și administrative a țării, prin elaborarea unor legi la care a fost autor sau coautor.

Referindu-se la personalitatea lui V. Lascăr, ziarul *Adevărul* din 11 mai 1908 preciza că: *“Preocuparea continuă a acestui mare bărbat politic a fost să transforme administrația păcătoasă a acestei țări, să reformeze, pentru a îmbunătăți mai ales starea mizerabilă a țăranimii, să dea satelor un serviciu sanitar complet și modern, să dea țăranilor o administrație dreaptă, administratori civilizați, să-i scape de jefuitori și împilatori, să-i lase să-și exercite în libertate dreptul la vot*.

Pentru cei de la orașe a militat pentru prefacerea administrației înărrăvită, pentru distrugerea vechilor moravuri... Pentru libertatea alegerilor și garantarea secretului de vot, nimeni nu a făcut ceva mai bun, ceva mai complet decât a făcut Vasile Lascăr”.

Considerăm că autorul acestei lucrări, dr. în istorie Nicolae Mischie, prin volumul de informații prezentate, ne oferă un exemplu despre felul cum trebuie tratați și prezentați înaintașii noștri.

Vasile Lascăr reformator în administrația de stat este o carte care se citește ușor și care ne oferă multe informații despre procesul democratizării României la sfârșitul secolului XIX - începutul secolului XX, motiv pentru care felicităm autorul și recomandăm lucrarea nu numai istoricilor, dar și tuturor celor ce iubesc trecutul acestei țări.

ELENA ARTIMON